

โครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา พุทธจิตวิทยา
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

๑. ชื่อโครงการ : โครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา
๒. ลักษณะโครงการ : โครงการใหม่
๓. ชื่อแผนงาน : งานจัดการศาสนศึกษา
๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : บัณฑิตวิทยาลัย ร่วมกับ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลก โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจไทยในยุคปัจจุบัน ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ความเกื้อกูลกันลดน้อยลง กระแสวัตถุนิยมยังคงเดิมโตขึ้น รูปแบบวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน โน้มเอียงไปทางด้านวัตถุนิยม ปัจเจกชนนิยมและบริโภคนิยมมากยิ่งขึ้น ระบบครอบครัวที่แปรเปลี่ยน ชุมชน สังคม และวัฒนธรรมอ่อนแอลง เป็นเหตุที่ทำให้คุณภาพชีวิตลดลง ด้วยพุทธธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นกระบวนการที่สามารถช่วยเหลือให้เพื่อนมนุษย์ค้นพบ รู้จัก เข้าใจ ยอมรับ และพัฒนาตนเอง ซึ่งเมื่อเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้จะเห็นคุณค่าของสรรพสิ่งที่เกื้อกูลกัน พร้อมกับแบ่งปันความห่วงใย ความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่ ความเมตตาปราณี การช่วยเหลือกันอย่างบริสุทธิ์ใจ การร่วมรับรู้ทุกข์ ให้ช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ที่สำคัญมนุษย์มีความแตกต่างกันทางภูมิหลัง ความแตกต่างกันระหว่างบุคคล พุทธจิตวิทยาจึงเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาศักยภาพในตัวบุคคลที่มีอยู่ในการแก้ปัญหา คือ ความทุกข์แห่งตนด้วยกำลังแห่งตนอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมทั้งกาย จิต สังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาปัญญาอย่างยั่งยืน

ผลกระทบจากสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา จึงจำเป็นต้องพัฒนา

หลักสูตรในเชิงรุกให้มีศักยภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยใช้หลักพุทธธรรมและกระบวนการตามหลักจิตวิทยา ในการพัฒนาคน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลในทุกมิติ โดยการผลิตบุคลากรทางพุทธจิตวิทยาที่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงาน ให้มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา และทักษะทางจิตวิทยา เข้ามาประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ อย่างเกื้อกูลเหมาะสม ตลอดจนสามารถวิจัยและพัฒนาเครื่องมือทางพุทธจิตวิทยา เพื่อสำรวจ ประมวลผล การเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ สร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อประยุกต์ใช้กับตนเอง องค์กร และสังคมโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพื้นฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณวิชาชีพทางพุทธจิตวิทยา

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย และภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ จึงเห็นสมควรขยายการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งจะเปิดโอกาสให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ผู้สนใจทั่วไป ได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธจิตวิทยาระดับมหาบัณฑิตขึ้นและดำเนินการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตที่มีความรู้ เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่นตามความเป็นจริง มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ มีความเอื้ออาทร มีบุคลิกภาพดี และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

๖.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางพุทธจิตวิทยา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางจิตวิทยา และผลการวิจัยในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในสาขาวิชาได้อย่างเหมาะสม

๖.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้สามารถวิจัย ใฝ่รู้ และ คิดอย่างเป็นระบบ เลือกวิธีการแก้ปัญหาและดำเนินการได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคม

๗. เป้าหมายโครงการ

๗.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ พระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ทุกอาชีพ ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สามารถนำความรู้เกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการดูแลผู้ที่มีปัญหาชีวิตของตน และสังคมต่อไป

๗.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๗.๒.๑ แผนการรับนิสิต แผน ก(๒)

สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา		จำนวนนิสิต (รูป/คน)				
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
	ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
	ชั้นปีที่ ๒	๐	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
มหาบัณฑิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๐	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕

๗.๒.๒ แผนการรับนิสิต แผน ข

สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา		จำนวนนิสิต (รูป/คน)				
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
	ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
	ชั้นปีที่ ๒	๐	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
มหาบัณฑิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๐	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕

๘. กำหนดการเปิดสอน

เปิดดำเนินการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๙. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๙.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๙.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาภายในประเทศต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา หรือผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค หรือ

๙.๓ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่มีระบบให้คะแนนต่างจากระบบที่ใช้ในประเทศไทย ต้องได้รับผลการศึกษามากกว่าระดับที่ ๒ (Second Class) หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้

๙.๔ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๑๐. วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์จะดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ในแต่ละปีการศึกษา โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

๑๐.๑ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

๑๐.๒ ผู้สมัครต้องสอบผ่านข้อเขียนใน ๓ วิชา คือ (๑) ความรู้ความสามารถทั่วไป (๒) วิชาภาษาอังกฤษ (๓) วิชาจิตวิทยาพื้นฐาน

๑๐.๓ ผู้สมัครต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์

๑๑. ระบบการศึกษา

๑๑.๑ จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบ ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย คณะมนุษยศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๑๑.๒ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘ มาใช้โดยอนุโลม

๑๒. ระยะเวลาการศึกษา

๑๒.๑ ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๒.๒ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๒.๓ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒-๓ ชั่วโมงเมื่อรวมศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๔. การวัดผล การประเมินผล

๑๔.๑ ให้มีการวัดผลทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยวิธีการทดสอบเขียน รายงาน มอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชา

๑๔.๒ นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษารายวิชานั้น มาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

๑๔.๓ ระบบการประเมินผลการศึกษาวิชาแบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

เกณฑ์แต่ละระดับ

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์
เยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐	เกณฑ์ผ่านวิชาบังคับและวิชาเอก
ดีมาก (Very Good)	A-	๓.๖๗	”
ดี (Good)	B+	๓.๓๓	”
ค่อนข้างดี (Quite Good)	B	๓.๐๐	”
ปานกลาง (Moderate)	C+	๒.๕๐	เกณฑ์ผ่านวิชาเลือก
ผ่าน (Pass)	C	๒.๐๐	”
ตก (Failed)	F	๐	ไม่ผ่าน

๑๔.๔ นิสิตต้องสอบไล่ได้ระดับ A, A-, B+, B, A, A-, B+, B, หรือ S ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ให้เป็นรายวิชาบังคับ หรือวิชาเอก นิสิตที่ได้ระดับต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกต้องลงทะเบียนรายวิชานั้นอีกและต้องสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี เงื่อนไขอื่นๆให้เป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑

๑๔.๕ การประเมินวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๑๕. การสำเร็จการศึกษา

คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๑๕.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ หรือไม่เกินกว่า ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๕.๒ ศึกษาวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๕.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๕.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๑๕.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและวิชาเอกทุกวิชาและได้รับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๑๕.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๖. ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๑๖.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเลเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต

๑๖.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน แต่ไม่เกิน ๓ ท่าน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำหรือเจ้าหน้าที่ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ ท่าน

๑๖.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนด ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

เฉพาะคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ต้องมีคุณสมบัติได้ปริญญาด้านจิตวิทยา ทั้งนี้ต้องมีกรรมการผู้ได้ปริญญาเอกด้านจิตวิทยาอย่างน้อย ๑ ท่าน

เงื่อนไขอื่นๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๗. บุคคลากรประจำ

ชื่อ-นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ชื่อ-ฉายา/สกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือคง**	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	Ph.D. (Psychology)	Dr.B.A. Marathwada University India	๒๕๔๐
เลขประจำตัวประชาชน		M.A. (Psychology)	Marathwada University India	๒๕๓๕
๓ ๑๐๐๒ ๐๒๕๓๓ ๕๒ ๓		พธ.บ.(การบริหารการศึกษา),	มหาวิทยาลัย มหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๐

ชื่อ-ฉายา/สกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ดร.ประยูร สุขะใจ** เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๕๒๐๑ ๐๐๘๐๕ ๐๘ ๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	Ph.D. (Psychology)	Dr.B.A. Marathwada University India	๒๕๔๓
		M.A. (Psychology)	Dr.B.A. Marathwada University India	๒๕๓๕
		กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๕๔๘
พธ.บ.(จิตวิทยา)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	Ph.D.(Psychology)	มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๖
		M.A.(Psychology),	มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	๒๕๓๗
		พธ.บ.(การสอนสังคมศึกษา),	มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๓
ดร.สมโภช ศรีวิจิตรวรกุล* เลขประจำตัวประชาชน ๔ ๑๐๑๕ ๐๐๐๑๕ ๐๔ ๘	อาจารย์	Ph.D. (Psychology)	Marathwada University, India	๒๕๓๖
		M.A. (Psychology)	Marathwada University, India	๒๕๓๒
		B.A. (Psychology)	Magadh University, India	๒๕๓๐
พระครูปลัดปริยัติวรวัฒน์*, (ทองศรี เอกวิโส), ดร. เลขประจำตัวประชาชน ๔๖๐๕ ๐๐๑๓๐ ๒๘ ๑	อาจารย์	Ph.D. (Psychology)	Dr.B.A. Marathwada University India	๒๕๔๔
		M.A. (Psychology)	Dr.B.A. Marathwada University India	๒๕๓๘
		พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๖

*อาจารย์ประจำหลักสูตร **อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๘.๑ ได้บริการวิชาการแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ได้มากขึ้น

๑๘.๒ ได้พุทธศาสตรมหาบัณฑิตที่มีความรู้ เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่นตามความเป็นจริง มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ มีความเอื้ออาทร มีบุคลิกภาพดี และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

๑๘.๓ ได้พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางพุทธจิตวิทยา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางจิตวิทยา และผลการวิจัยในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในสาขาวิชาได้อย่างเหมาะสม

๑๘.๔ ได้พุทธศาสตรมหาบัณฑิตที่สามารถวิจัย ใฝ่รู้และคิดอย่างเป็นระบบ เลือกวิธีการแก้ปัญหาและดำเนินการได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคม

๑๙. โครงสร้างหลักสูตร

ตารางแสดงรายละเอียดในแต่ละแผนการศึกษา สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก(๒)	จำนวนหน่วยกิต แผน ข
๑. หมวดวิชาบังคับ		
๑.๑ ไม่นับหน่วยกิต	(๘)	(๘)
๑.๒ นับหน่วยกิต	๕	๕
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๔. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๑๒	๖
รวมทั้งสิ้น	๓๕	๓๕

หมายเหตุ : รายวิชาในวงเล็บ ( ) นิสิตต้องเรียน โดยไม่นับหน่วยกิต

๑๙.๑ รายวิชาสำหรับหลักสูตร สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ก(๒)

๑) หมวดวิชาบังคับ : จำนวน ๖ รายวิชา ซึ่งเป็นวิชาบังคับที่นิสิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตจะต้องศึกษา ประกอบด้วย

    ๑.๑) หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต : รายวิชาพื้นฐานที่นิสิตระดับมหาบัณฑิตจะต้องศึกษา โดยไม่นับหน่วยกิต ๓ รายวิชา จำนวน (๘) หน่วยกิต ดังนี้

๖๑๓ ๑๑๑	ระบบและทฤษฎีทางพุทธจิตวิทยา (Systems and Theories of Buddhist Psychology)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธจิตวิทยา (English of Buddhist Psychology)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	(๒) (๑-๒-๔)

๑.๒) หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต : นับหน่วยกิต ๓ รายวิชา ไม่น้อยกว่าจำนวน ๕ หน่วยกิต ดังนี้

๖๑๓ ๑๑๒	ระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา (Research Methodology in Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๓ ๑๑๓	จิตวิทยาการรู้คิดและการเรียนรู้ (Cognitive Psychology and Learning)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๓ ๒๑๔	สัมมนาพุทธจิตวิทยาร่วมสมัย (Seminar Buddhist Psychology on Contemporary)	๓ (๑-๔-๖)

๒) หมวดวิชาเอก : สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ก(๒) ที่จะต้องศึกษา โดยกำหนดให้เป็นวิชานับหน่วยกิต ๑๒ หน่วยกิต

๖๑๓ ๑๒๓	พุทธจิตวิทยาการปรึกษาและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (Buddhist Counseling Psychology and Developing Human Potentials)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๓ ๒๒๔	กระบวนการและทักษะการปรึกษาทางพุทธจิตวิทยา (Process and Skill of Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๓ ๒๒๕	การวัดและการประเมินทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา (Assessment in Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๓ ๒๒๖	การฝึกงานทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา (Internship in Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๑-๔-๖)

๓) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต : ซึ่งเป็นวิชาสำหรับหลักสูตรสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ก(๒) ที่นิสิตมหาบัณฑิตจะต้องเลือกศึกษา โดยกำหนดให้เป็นวิชานับหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๑๗ ๒๒๗	การฝึกปฏิบัติการพุทธจิตวิทยาการปรึกษา (Practice in Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๒-๒-๖)
๖๑๗ ๓๒๘	พฤติกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ (The Socio-Cultural Context of Human Behavior)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๒๙	ปัญหาพุทธจิตวิทยาการปรึกษาในสังคมสมัยใหม่ (Problems of Buddhist Counseling Psychology in Modern Society)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๐	การบริหารงานบุคคลและพุทธจิตวิทยาการปรึกษา (Administration in Personnel and Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๑	กรณีศึกษาเกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาการปรึกษา (Case Study on Buddhist Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๒	สุขภาพจิต (Mental Health)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๓	จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (Industrial and Organizational Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๔	จิตวิทยาการปรึกษาในองค์การ (Organization Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๕	สถิติเพื่อการวิจัยทางจิตวิทยา (Statistics in Psychological Research)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๖	วิธีการวิจัยทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (Research Method in Industrial and Organizational Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๗	การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Test and Measurement)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๗	การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Test and Measurement)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๘	จิตรักษาเชิงพุทธ	๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Psychotherapy)

๖๑๗ ๓๓๕ เทคนิคจิตรักษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖)
(Techniques in Buddhist Psychotherapy)

๔) วิทยานิพนธ์

๖๑๗ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต
(Thesis)

*หมายเหตุ รายวิชาใน () เป็นรายวิชาไม่นับหน่วยกิต

๑๕.๒ รายวิชาสำหรับหลักสูตร สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ข

๑) หมวดวิชาบังคับ : จำนวน ๖ รายวิชา ซึ่งเป็นวิชาบังคับที่นิสิตมหาบัณฑิตจะต้องศึกษาประกอบด้วย

๑.๑) หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต : รายวิชาพื้นฐานที่นิสิตระดับมหาบัณฑิตจะต้องศึกษา โดยไม่นับหน่วยกิต ๓ รายวิชา จำนวน (๘) หน่วยกิต ดังนี้

๖๑๗ ๑๑๑ ระบบและทฤษฎีทางพุทธจิตวิทยา (๓) (๓-๐-๖)
(Systems and Theories of Buddhist Psychology)

๖๐๐ ๑๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธจิตวิทยา (๓) (๓-๐-๖)
(English of Buddhist Psychology)

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๒) (๑-๒-๔)
(Buddhist Meditation)

๑.๒) หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต : รายวิชาพื้นฐานที่นิสิตระดับมหาบัณฑิตจะต้องศึกษาโดยกำหนดให้เป็น วิชาบังคับนับหน่วยกิต ๓ รายวิชา จำนวน ๕ หน่วยกิต ดังนี้

๖๑๗ ๑๑๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)
(Research Methodology in Psychology)

๖๑๗ ๑๑๓ จิตวิทยาการรู้คิดและการเรียนรู้ ๓ (๓-๐-๖)
(Cognitive Psychology and Learning)

๖๑๗ ๒๑๔ สัมมนาพุทธจิตวิทยาร่วมสมัย ๓ (๑-๔-๖)
(Seminar Buddhist Psychology on Contemporary)

๒) หมวดวิชาเอก : สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ที่จะต้องศึกษา โดย
กำหนดให้เป็นวิชานับหน่วยกิต ๑๒ หน่วยกิต

๖๑๗ ๑๒๓ พุทธจิตวิทยาการปรึกษาและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Counseling Psychology and Developing Human
Potentials)

๖๑๗ ๒๒๔ กระบวนการและทักษะการปรึกษาทางพุทธจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)
(Process and Skill of Buddhist Counseling Psychology)

๖๑๗ ๒๒๕ การวัดและการประเมินทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๓-๐-๖)
(Assessment in Buddhist Counseling Psychology)

๖๑๗ ๒๒๖ การฝึกงานทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๑-๔-๖)
(Internship in Buddhist Counseling Psychology)

๓) หมวดวิชาเลือก : ซึ่งเป็นวิชาสำหรับหลักสูตรสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ข ที่
นิสิตมหาบัณฑิตจะต้องเลือกศึกษา โดยกำหนดให้เป็นวิชานับหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖๑๗ ๓๒๗ การฝึกปฏิบัติการพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๒-๒-๖)
(Practice in Buddhist Counseling Psychology)

๖๑๗ ๓๒๘ พฤติกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ ๓ (๓-๐-๖)
(The Socio-Cultural Context of Human Behavior)

๖๑๗ ๓๒๙ ปัญหาพุทธจิตวิทยาการปรึกษาในสังคมสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)
(Problems of Buddhist Counseling Psychology in Modern Society)

๖๑๗ ๓๓๐ การบริหารงานบุคคลและพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๓-๐-๖)
(Administration in Personnel and Buddhist Counseling
Psychology)

๖๑๗ ๓๓๑ กรณีศึกษาเกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๓-๐-๖)
(Case Study on Buddhist Counseling Psychology)

๖๑๗ ๓๓๒	สุขภาพจิต (Mental Health)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๓	จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (Industrial and Organizational Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๔	จิตวิทยาการปรึกษาในองค์การ (Organization Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๕	สถิติเพื่อการวิจัยทางจิตวิทยา (Statistics in Psychological Research)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๖	วิธีการวิจัยทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (Research Method in Industrial and Organizational Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๗	การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Test and Measurement)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๘	จิตรักษาเชิงพุทธ (Buddhist Psychotherapy)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๗ ๓๓๙	เทคนิคจิตรักษาเชิงพุทธ (Techniques in Buddhist Psychotherapy)	๓ (๓-๐-๖)

๔) การศึกษาอิสระ

๖๑๗ ๔๐๑	การศึกษาอิสระ (Independent Studies)	๖ หน่วยกิต
---------	--	------------

*หมายเหตุ รายวิชาใน () เป็นรายวิชาไม่นับหน่วยกิต

ความหมายของเลขประจำวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา
๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๑) แผนการศึกษาสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ก(๒)

ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ก(๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๑๗ ๑๑๑ ระบบและทฤษฎีทางพุทธจิตวิทยา*	(๓)	๓	๐	๖
	๖๐๐ ๑๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธจิตวิทยา*	(๓)	๓	๐	๖
	๖๑๗ ๑๑๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา	๓	๓	๐	๖
	๖๑๗ ๑๑๓ จิตวิทยาการรู้คิดและการเรียนรู้	๓	๓	๐	๖
วิชาเอก					
๖๑๗ ๑๒๓ พุทธจิตวิทยาการปรึกษาและการพัฒนา ศึกษากาพนมนุษย์	๓	๓	๐	๖	
วิชาเลือก					
-		-			
	รวมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ก(๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	วิชาบังคับ				
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน*	(๒)	๑	๒	๔
	๖๑๗ ๒๑๔ สัมมนาพุทธจิตวิทยาร่วมสมัย	๓	๑	๔	๖
	วิชาเอก				
	๖๑๗ ๒๒๔ กระบวนการและทักษะการปรึกษาทางพุทธ จิตวิทยา	๓	๓	๐	๖
๖๑๗ ๒๒๕ การวัดและการประเมินทางพุทธจิตวิทยาการ ปรึกษา	๓	๓	๐	๖	
วิชาเลือก					

โครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ๑๕

	รมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๒)			

ภาคการศึกษาที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ก(๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๓	วิชาบังคับ - วิชาเอก ๖๑๗ ๒๒๖ การฝึกงานทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา	๓	๑	๔	๖
	วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต เลือกได้ ๒ รายวิชา XXX XXX XXX XXX	๓ ๓			
	รมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ก(๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๔	วิชาบังคับ - วิชาเอก - วิชาเลือก - วิทยานิพนธ์ ๖๑๗ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	- - - ๑๒			
	รมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

๒) แผนการศึกษาสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา แผน ข

ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๑๗ ๑๑๑ ระบบและทฤษฎีทางพุทธจิตวิทยา*	(๓)	๓	๐	๖
	๖๐๐ ๑๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธจิตวิทยา*	(๓)	๓	๐	๖
	๖๑๗ ๑๑๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา	๓	๓	๐	๖
	๖๑๗ ๑๑๓ จิตวิทยาการรู้คิดและการเรียนรู้	๓	๓	๐	๖
วิชาเอก	๖๑๗ ๑๒๓ พุทธจิตวิทยาการปรึกษาและการพัฒนา ศักยภาพมนุษย์	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก	-	-	-	-
	รวมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	วิชาบังคับ				
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน*	(๒)	๑	๒	๔
	๖๑๗ ๒๑๔ สัมมนาพุทธจิตวิทยาร่วมสมัย	๓	๑	๔	๖
	วิชาเอก				
	๖๑๗ ๒๒๔ กระบวนการและทักษะการปรึกษาทางพุทธ จิตวิทยา	๓	๓	๐	๖
๖๑๗ ๒๒๕ การวัดและการประเมินทางพุทธจิตวิทยา การปรึกษา	๓	๓	๐	๖	
วิชาเลือก					

	-				
	รวมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๒)			

ภาคการศึกษาที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
๓	วิชาบังคับ				
	-				
	วิชาเอก				
	๖๑๗ ๒๒๖ การฝึกงานทางพุทธจิตวิทยา	๓	๑	๔	๖
	การปริกษา				
	วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต เลือกได้ ๒ รายวิชา				
	XXX XXX	๓			
	XXX XXX	๓			
	รวมนับหน่วยกิต	๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
๔	วิชาบังคับ				
	-				
	วิชาเอก				
	-				
	วิชาเลือก				
	XXX XXX	๓			
	XXX XXX	๓			
	ศึกษาอิสระ				
	๖๑๗ ๔๐๑ การศึกษาอิสระ	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

๒๐. แนวสั้งเขปรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา

หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๕

รายวิชาสำหรับหลักสูตร แผน ข

หมวดวิชาบังคับ

: (ไม่นับหน่วยกิต) จำนวน ๓ รายวิชา

๖๑๗ ๑๑๑ ระบบและทฤษฎีทางพุทธจิตวิทยา (๓) (๓-๐-๖)

(Systems and Theories of Buddhist Psychology)

ศึกษาระบบ แนวคิดทางพุทธจิตวิทยา และขอบข่ายของวิชาพุทธจิตวิทยา พฤติกรรมและสาเหตุของพฤติกรรม เช่น จริต ๖ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ เซาว์ปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ ความขัดแย้งในใจและการปรับตัว ตามหลักพระพุทศาสนา และสามารถนำพุทธจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ โดยศึกษาควบคู่ไปกับแนวคิดทางจิตวิทยา

๖๐๐ ๑๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธจิตวิทยาการศึกษา (๓) (๓-๐-๖)

(English For Buddhist Counseling Psychology)

ศึกษาภาษาอังกฤษ โดยการปฏิบัติจริง ให้เกิดความชำนาญในทักษะทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน และการฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการฝึกอภิปรายหลักธรรมเป็นภาษาอังกฤษ เช่น หลักศีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรค ๘ และปฏิจสมุปบาท

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๒) (๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation)

ศึกษาหลักการเจริญกรรมฐานในพระพุทศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ เช่น อสุภ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ และวิปัสสนาภูมิ ๖ และฝึกปฏิบัติ การกำหนดพิจารณานามรูปโดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ตามลำดับแห่งญาณ ๑๖ และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน คือ รูปฌาน อรูปฌาน และวิปัสสนาญาณ

หมวดวิชาบังคับ

: (นับหน่วยกิต) จำนวน ๓ รายวิชา

๖๑๓ ๑๑๒   ระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา   ๓ (๓-๐-๖)

(Research Methodology in Psychology)

ศึกษาวิธีการแสวงหาความรู้ในรูปแบบการวิจัย ทั้งการวิจัยในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ความสำคัญของการวิจัยต่อการพัฒนาสังคม กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยา เช่น การเลือกหัวข้อวิจัยทางพุทธจิตวิทยา การตั้งปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาเครื่องมือวัด และแบบทดสอบ การเลือก การฝึกใช้ และการวิเคราะห์แบบทดสอบทางพุทธจิตวิทยา แบบต่างๆ หลักและวิธีการสร้างเครื่องมือวัด การสร้างแบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสอบวัดอื่นๆ ที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อการวินิจฉัยทางพุทธจิตวิทยา โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างข้อคำถาม การทดลองข้อคำถาม การวิเคราะห์ข้อคำถาม การหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงและการทำเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งประสบการณ์ภาคปฏิบัติในการใช้แบบทดสอบ กับคนปกติ และบุคคลที่มีปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

๖๑๓ ๑๑๓   จิตวิทยาการรู้คิดและการเรียนรู้   ๓ (๓-๐-๖)

(Cognitive Psychology and Learning)

ศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการรู้คิด และการเรียนรู้หลักธรรมชาติการรู้คิด การรับสัมผัสและการรับรู้ การกระตุ้นและการตอบสนอง มีการเชื่อมโยงต่อระบบประสาท ระบบการเรียนรู้ และการจำที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงหน้าที่โครงสร้างพัฒนาการในสมอง

๖๑๓ ๒๑๔   สัมมนาพุทธจิตวิทยาร่วมสมัย   ๓ (๑-๔-๖)

(Seminar in Buddhist Psychology on Contemporary)

สัมมนาประเด็นปัญหา แนวคิด ทฤษฎี วิธีการเกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาการปรึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นให้ นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ รวมทั้งแนวทางในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ

หมวดวิชาเอก

: (นับหน่วยกิต) จำนวน ๔ รายวิชา

๖๑๓ ๑๒๓ พุทธจิตวิทยาการปรึกษาและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Counseling Psychology and Developing Human Potentials)

ศึกษาทฤษฎีและเทคนิค พุทธจิตวิทยาการปรึกษาในพระพุทธศาสนา ที่ครอบคลุมทั้งมิติทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural) และจิตวิญญาณ (Spiritual) โดยเน้นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทางพุทธจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง บูรณาการหลักอริยสัจ ๔ ในการให้คำปรึกษา .ให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติและบริหารประโยชน์จากความจริงของธรรมชาติตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยอาศัยปัจจัยพื้นฐานตนและกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

๖๑๓ ๒๒๔ กระบวนการและทักษะการปรึกษาทางพุทธจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)

(Process and Skill of Buddhist Counseling Psychology)

ศึกษาลักษณะและกระบวนการของการให้คำปรึกษา ทั้งแบบรายบุคคล และกลุ่ม โดยการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการต่างๆ เช่น หลักกัลยาณมิตร พรหมวิหาร อริยสัจ และสามารถสร้างเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของบุคคลในกลุ่ม รวมทั้งทฤษฎี เทคนิคและทักษะที่ใช้ในการดำเนินการปรึกษา กระบวนการ รูปแบบและพฤติกรรม การวิเคราะห์บทบาทตัวแปรทางสังคมที่มีอิทธิพล ปัญหาและวิธีแก้ไขในสังคมบริบทไทย รวมถึงแนวคิดและเทคนิค วิธีการต่างๆ

๖๑๓ ๒๒๕ การวัดและการประเมินทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๓-๐-๖)

(Assessment in Buddhist Counseling Psychology)

ศึกษารูปแบบ เครื่องมือในการทดลองและทดสอบกระบวนการทางพุทธจิตวิทยา สามารถนำพุทธธรรมมาประยุกต์และพัฒนาเครื่องมือ และสามารถประเมินผลทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ

๖๑๓ ๒๒๖ การฝึกงานทางพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๑-๔-๖)

(Internship in Buddhist Counseling Psychology)

การฝึกงานการให้คำปรึกษาแนวพระพุทธศาสนาในหน่วยงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ภายใต้การดูแลของคณาจารย์เพื่อพัฒนาทักษะพุทธจิตวิทยาการ

ปรึกษาและการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงงานอาสาสมัคร เพื่อการดูแลผู้ป่วย และแสดงบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาโดยเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ประเมินสภาพความต้องการของผู้ป่วยระยะต่างๆภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

หมวดวิชาเลือก

แผน ก(๒) : (นับหน่วยกิต)เลือกไม่น้อยกว่า ๒ รายวิชา

แผน ข : (นับหน่วยกิต)เลือกไม่น้อยกว่า ๔ รายวิชา

๖๑๗ ๓๒๗ การฝึกปฏิบัติการพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๒-๒-๖)

(Practice in Buddhist Counseling Psychology)

การฝึกภาคปฏิบัติในการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ฝึกการสื่อสารเพื่อการบริการช่วยเหลือผู้ป่วยเชิงสร้างสรรค์ การประเมินสภาพผู้ป่วย ขั้นตอน กระบวนการ และการออกแบบกิจกรรมเพื่อเป็นพลังแห่งการเยียวยาจิตใจ ศึกษากระบวนการแจ้งข่าวร้ายตามทฤษฎีตะวันตก และพุทธวิธี ศึกษาคุณสมบัติของผู้แจ้งข่าวร้าย การรับฟัง การยอมรับ การเผชิญหน้า และการดูแลแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง ข้อควรระวังและจริยธรรม และประยุกต์หลักธรรมที่เกี่ยวข้องต่อการแจ้งข่าวร้าย

๖๑๗ ๓๒๘ พฤติกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ ๓ (๓-๐-๖)

The Socio-Cultural Context of Human Behavior

ศึกษาอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองและผู้อื่น ความกดดันกลุ่มและคล้อยตามกลุ่ม แบบแผนและการควบคุมพฤติกรรม เบี่ยงเบน บทบาทและค่านิยมทางสังคม การวางเงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

๖๑๗ ๓๒๙ ปัญหาพุทธจิตวิทยาการปรึกษาในสังคมสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)

Problems of Buddhist Counseling Psychology in Modern Society

ศึกษาปัญหาพุทธจิตวิทยาการปรึกษาอันเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลง โดยเน้นศึกษาวิถีชีวิตของคนในสังคมสมัยใหม่ แบบทุนนิยมและบริโภคนิยม โดยเฉพาะทัศนคติและการดำเนินชีวิตที่พ่วงมากับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ค่านิยมแปลกใหม่ในหมู่วัยรุ่น

๖๑๗ ๓๓๐ การบริหารงานบุคคลและการปรึกษาเชิงพุทธจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)

Administration in Personnel and Counseling Psychology

การเรียนรู้ลักษณะการบริการปรึกษาการจัดตั้งและบริหารหน่วยงานให้คำปรึกษา การวางแผนงานและจัดบริการภายในศูนย์และชุมชน รวมทั้งการฝึกเขียนโครงการในการจัดบริการ

๖๑๗ ๓๓๑ กรณีศึกษาเกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาการปรึกษา ๓ (๓-๐-๖)

Case Study on Buddhist Counseling Psychology

ศึกษากรณีตัวอย่าง รูปแบบ กระบวนการทศน์ ของบุคคลสำคัญๆ หรือนำสนใจในมิติทางพุทธจิตวิทยา สังคม และวัฒนธรรม เกี่ยวกับพุทธจิตวิทยาการปรึกษาที่กำหนดบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ การแสดงออกทางอารมณ์ การคิดและการแก้ปัญหา รวมทั้งทักษะและวิธีการปฏิสัมพันธ์กับสภาพการณ์ต่างๆ โดยเน้นการวิเคราะห์และบูรณาการกับพุทธจิตวิทยาและจิตวิทยาตะวันตก

๖๑๗ ๓๓๒ สุขภาพจิต ๓ (๓-๐-๖)

(Mental Health)

ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี ระบบทางกายภาพ องค์ประกอบที่มีผลต่อสุขภาพจิต แนวทางป้องกันและแก้ไขรวมทั้งการวิเคราะห์ และพัฒนาสุขภาพจิต

๖๑๗ ๓๓๓ จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ๓ (๓-๐-๖)

(Industrial and Organizational Psychology)

ศึกษาความหมาย ขอบข่าย และวิธีการศึกษาทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานผลกระทบของสิ่งแวดล้อมในการทำงานต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อุบัติภัยและความปลอดภัยในการทำงาน การส่งเสริมพฤติกรรมของบุคคลให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การควบคุมคุณภาพงาน บทบาทและหน้าที่ของนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

๖๑๗ ๓๓๔ จิตวิทยาการปรึกษาในองค์การ ๓ (๓-๐-๖)

(Organization Counseling Psychology)

ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์การ และความสำคัญของการจัดบริการปรึกษาในองค์การ ระบบบริหารจัดการบริการปรึกษา บทบาทหน้าที่ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในการสนับสนุนงานบริการปรึกษา รูปแบบการจัดบริการปรึกษาในองค์การ เทคนิคการปรึกษาและช่วยเหลือบุคลากรในองค์การด้านพฤติกรรมความคิดและจิตใจ และปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของการจัดบริการปรึกษาในองค์การอย่างมีคุณภาพ เน้นการฝึกปฏิบัติการบริการปรึกษา

๖๑๗ ๓๓๕ สถิติเพื่อการวิจัยทางจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)

(Statistics in Psychological Research)

ศึกษาหลักการและแนวคิด การวิเคราะห์ การตีความข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติรูปแบบต่าง ๆ การนำเสนอข้อมูล การทดสอบโดยใช้วิธีการทางสถิติทุกรูปแบบตั้งแต่ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงมาตรฐาน การแจกแจงข้อมูล การทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการต่างๆ

๖๑๗ ๓๓๖ วิธีการวิจัยทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ๓ (๓-๐-๖)

(Research Method in Industrial and Organizational Psychology)

การวางแผนวิจัย แบบวิธีวิจัยในเชิงจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิดในการวิเคราะห์วิจัย ศึกษาลักษณะการวิจัยการเลือกวิธีวิจัย การเลือกกลุ่มประชากร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การใช้สถิติโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนโครงการวิจัย การเขียนรายงานวิจัย

๖๑๗ ๓๓๗ การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖)

(Psychological Test and Measurement)

การศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการวัดและทดสอบทางจิตวิทยา การสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ การใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางจิตวิทยาในการประเมิน เพื่อคัดเลือกบุคคลและการประเมินพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

๖๑๗ ๓๓๘ จิตรักษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Psychotherapy)

การศึกษาทฤษฎีและวิธีการรักษาทางจิตที่เน้นหลักการบำบัดตามหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ หลักโพชฌงค์ ๗ หลักอริยสัจจ์ ชั้น ๕ ไตรลักษณ์ ปฏิจสงมุปบาท กฎแห่งกรรมและบูรณาการกระบวนการทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยฝึกภาคปฏิบัติ ฝึกจิตบำบัด รายบุคคลและกลุ่มครอบครัววัยเด็กและวัยรุ่น บำบัดรักษาพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน รวมทั้งวิเคราะห์วิจัยในพุทธจิตวิทยา เน้นกระบวนการปรึกษาและกระบวนการรักษาทางใจโดยหลักพุทธธรรม กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของจิตใจโดยหลักไตรสิกขา คือศีล สมาธิ(สมถกรรมฐาน)และปัญญา(วิปัสสนากรรมฐาน)

๖๑๗ ๓๓๕ **เทคนิคจิตรักษาเชิงพุทธ(Techniques in Buddhist Psychotherapy)** ๓ (๓-๐-๖)

การศึกษาหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทางจิตที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทได้แก่ วิธีปฏิบัติสมถกัมมัฏฐานที่เหมาะสมกับจริต วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ พุทธลีลาในการสอน ๔ ปมาณิก ๔ และจริต ๖ เทคนิควิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการบำบัดทางจิตวิทยาเชิงพุทธ การฝึกปฏิบัติการบำบัดคุณลักษณะ บทบาทและจรรยาบรรณของผู้ให้การบำบัดและการประเมินผลการบำบัด

วิทยานิพนธ์

๖๑๗ ๔๐๐ **วิทยานิพนธ์** ๑๒ หน่วยกิต
(Thesis)

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยซึ่งมีเนื้อหาสาระทางด้านพุทธจิตวิทยาและจิตวิทยาตะวันตกที่สามารถประยุกต์ใช้ใน จิตวิทยาการปรึกษาตามหลักของพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแลแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๖๑๗ ๔๐๑ **การศึกษาอิสระ** ๖ หน่วยกิต
(Independent Studies)

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในประเด็นปัญหาเรื่องที่สนใจในบริบทของพุทธจิตวิทยาและจิตวิทยาตะวันตก ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา ภายใต้การอนุญาต แนะนำและควบคุมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและเขียนรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์